

Raadsvoorstel

Jaar Zaaknummer

2023 152218-2023

Onderwerp:

Begrotingen 2024, begrotingswijzigingen 2023 en jaarrekeningen 2022 gemeenschappelijke regelingen

Portefeuillehouder: J. Otter

Team: Concern Strategie en Advies

M.J. Visser, telefoonnummer 140591

Aan de gemeenteraad

Voorgesteld besluit

1. De begrotingen 2024 van de gemeenschappelijke regelingen VRD, GGD, EMCO, RUD Drenthe, Publiek Vervoer en Recreatieschap Drenthe, voor wat betreft de jaarschijf 2024, en de begrotingswijzigingen 2023 van de gemeenschappelijke regelingen GGD Drenthe, EMCO en RUD Drenthe van een positief advies te voorzien, met uitzondering van de in de begroting 2024 van de RUD opgenomen extra bijdrage van 7% voor 2024 voor de invoering van de Omgevingswet en het gehanteerde ziekteverzuimpercentage van 9% in de begrotingswijziging 2023 van de RUD;
2. Kennis te nemen van de jaarrekeningen 2022 van de gemeenschappelijke regelingen VRD, GGD, EMCO, RUD Drenthe, Publiek Vervoer en het Recreatieschap Drenthe.

Bijlagen:

- Bijlage 1 t/m 6: Begrotingen 2024 gemeenschappelijke regelingen
- Bijlage 7 t/m 9: Begrotingswijzigingen 2023 gemeenschappelijke regelingen
- Bijlage 10 t/m 15: Jaarrekeningen 2022 gemeenschappelijke regelingen
- Bijlage 16: Uitgaande brieven gemeenschappelijke regelingen

Stuk(ken) ter inzage

Collegebesluit d.d. 16 mei 2023 en de daarbij behorende stukken

jaar	Zaaknummer
2023	152218-2023

1. Inleiding

De gemeenschappelijke regelingen VRD, GGD, EMCO, RUD Drenthe, Publiek Vervoer en het Recreatieschap Drenthe hebben hun begroting 2024 naar de aangesloten gemeenten verstuurd. Van de GGD Drenthe, EMCO en RUD Drenthe hebben we ook een begrotingswijziging 2023 ontvangen. De gemeenteraden worden gevraagd hun zienswijze over de begrotingen kenbaar te maken. De Algemene Besturen van de gemeenschappelijke regelingen stellen de begrotingen 2024, respectievelijk begrotingswijziging 2023, vast na kennis te hebben genomen van de zienswijze van de gemeenteraden. De jaarrekeningen 2022 worden zoals gebruikelijk ter informatie aan de gemeenteraden toegezonden. Inmiddels hebben het voorjaarsoverleg en de zomermarkt voor de raden, conform de Drentse nota “Samen werken voor Drenthe”, plaatsgevonden. In het voorjaarsoverleg gaan de raden in gesprek met de gemeenschappelijke regelingen over inhoudelijke dilemma's, uitdagingen, ontwikkelingen en wensen. De Zomermarkt is toegespitst op de financiën met als basis de ontwerpbegrotingen. Nog niet alle gemeenschappelijke regelingen hebben de in de Drentse nota “Samen werken voor Drenthe” vastgestelde afspraken over de “Drentse oplegger GR-en” en de financiële uitgangspunten universeel toegepast.

2. Beoogd effect

Door het indienen van een zienswijze op de ontwerpbegroting kan de raad invloed uitoefenen zodat de koers van de gemeenschappelijke regelingen aansluit bij de beleidsuitgangspunten van de gemeente Emmen.

3. Argumenten

1.1. en 2.1. De begrotingen 2024 en de begrotingswijzigingen 2023 zijn in evenwicht en kunnen van een positief advies worden voorzien.

Publiek vervoer.

In de bijlage vindt u de ontwerpbegroting 2024. Hierin ziet u dat alle structurele lasten zijn gedekt door structurele baten. Publiek Vervoer is een samenwerking tussen alle Groningse en Drentse gemeenten en het OV-Bureau. We ondersteunen de visie en koers van Publiek Vervoer: het creëren van een optimaal vervoersnetwerk in Groningen en Drenthe, dat betaalbaar en toekomstbestendig is; waarin duurzaam gebruik wordt gemaakt van alle vervoersmiddelen.

Recreatieschap Drenthe

De ontwerpbegroting 2024 is financieel gebaseerd op de begroting 2023. Hierbij is rekening gehouden met loon- en prijsontwikkelingen. Het eerder gehanteerde indexatiecijfer is achterhaald en geactualiseerd naar 8.9%. Enerzijds is er sprake van prijsindexaties. Anderzijds nemen de bedrijfsvoeringskosten in het meerjarenperspectief toe. De begroting 2024 is opgesteld vanuit het uitgangspunt dat de taken zonder additionele middelen (met uitzondering van loon- en prijsindexatie en bedrijfsvoeringskosten) op een goede manier uitgevoerd kunnen worden. In de ontwerpbegroting zijn alle structurele lasten gedekt door structurele baten. Wij ondersteunen de visie en de koers van het Recreatieschap. De opdracht van het Recreatieschap kent drie pijlers: beleidsontwikkeling en ondersteuning, projectontwikkeling en beheer van het projectenfonds en functioneren als hét routebureau van Drenthe.

In 2024 hanteert het Recreatieschap het volgende motto: ‘Zoeken naar nieuw evenwicht’. Het Recreatieschap wil gemeenten en de sector ondersteunen om de nu voor ons liggende landelijke en provinciale opgaven gezamenlijk aan te pakken. Voor de werkzaamheden van het Recreatieschap vormen het Nederlandse Perspectief 2030 en de Drentse uitwerking ervan een belangrijke basis. Dit perspectief kent drie ambities met bijbehorende streefbeelden:

1. trots en respect voor onze eigen cultuur en identiteit versterken én uitdragen;
 2. natuurlijke waarden optimaal benutten en Drenthe profileren als dé Oerprovincie;
 3. aantrekkelijke bestemming creëren voor Drenten, young professionals en pionierende gezinnen.
- Deze ambities komen sterk overeen met de gemeentelijke ambities en doelstellingen zoals geformuleerd in het gemeentelijke beleidskader Vrijtijdseconomie 2022-2025 'Waardevol toerisme, bestemming Emmen'.

GGD Drenthe

De lopende begroting 2023 is niet toereikend voor de uitgaven. De volgende drie onderdelen brengen een uitzetting van de begroting met zich mee.

- Implementatie van de Wet open overheid (Woo): € 75.000 waarvan € 60.000 structureel en € 15.000 incidenteel.

- De Jeugdzorg aan Oekraïense kinderen: € 229.658

- De impact van de loon- en prijsontwikkeling: €1,7 mln.

Deze hogere kosten worden verdeeld over de deelnemende Drentse gemeenten. Voor Emmen gaat het om € 230.281.

De GGD schrijft dat de beleidsvoornemens voor 2024 een voortzetting zijn van het ingezette beleid en speerpunten in de begroting 2023. Dit beleid richt zich op het investeren in de publieke gezondheid, de transformatie van de jeugdgezondheidszorg, de transformatie van Veilig Thuis Drenthe (VTD) in het kader van het traject Geweld Hoort Nergens Thuis (GHNT) dat is overgegaan in het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming, en data gestuurd werken. In het voorjaarsoverleg heeft GGD Drenthe aangegeven in de begroting 2024 geen nieuwe beleidsimpulsen voor te stellen. Dit kon op instemming rekenen van de gemeenteraad en ook hebben de reacties uit de raad geen aanleiding gegeven tot nieuwe beleid.

Wel zijn er autonome ontwikkelingen die leiden tot uitzetting van de begroting 2024 en verdere jaren ten opzichte van de begroting 2023.

1. Woo: € 60.000

Zoals alle overheidsorganen is ook de GGD verplicht uitvoering te geven aan de Woo.

2. Toezicht gastouderopvang: € 141.742

De wettelijke taak m.b.t. het toezicht van de gastouderopvang is gewijzigd. Tot 2022 was er sprake van toezicht op minimaal 5% van het aantal voorzieningen gastouderopvang. Deze steekproef is opgehoogd naar een toezicht op minimaal 50% van de gastoudervoorzieningen.

3. Loon- en prijsindexatie: € 2,1 mln

4. Implementatie transformatie Veilig Thuis Drenthe (VTD) naar een expertisecentrum voor regio Drenthe voor de periode 2024 t/m 2027: €1.155.159

Eenzijds is deze transformatie nog een uitvloeisel van de regiovisie Geweld Hoort Nergens Thuis Drenthe. Anderzijds hangt het transformeren sterk samen met het landelijke programma Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming (waarin het programma GHNT is opgegaan) en de Hervormingsagenda Jeugd. Het uiteindelijke doel is dat Kindermishandeling, huiselijk geweld en seksueel geweld worden voorkomen en gestopt. De veiligheid van alle inwoners van Drenthe, van jong tot oud, moet geborgd zijn. Iedereen heeft recht op een veilig thuis.

VTD wil zich ontwikkelen naar een expertisecentrum voor de regio Drenthe en VTD wil samen met het lokale veld en professionals vroege signalen van onveiligheid eerder herkennen en oppakken.

Doel is hierbij om:

- Er eerder bij te zijn.

- Adequaat te handelen.

- De onveiligheid in een vroeg stadium weg te nemen.

- De risicofactoren van huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld eerder en beter in beeld te krijgen.

- Tot de juiste gezinsgerichte hulpverlening te komen in gezamenlijkheid met de hulpverlening en de lokale infrastructuur.

Het is een wettelijke taak voor gemeenten om zorg te dragen voor de inrichting van een Veilig Thuis organisatie (WMO hfdst 4). In Drenthe is er voor gekozen om de organisatie en uitvoering van Veilig Thuis organisatorisch aan te haken bij GGD Drenthe.

GGD Drenthe is een instelling die op basis van de wet (Wpg) in een GR is vorm gegeven om de wettelijke taken (o.a. Wpg) namens de colleges van burgemeester en wethouders uit te voeren.

In de GR is opgenomen dat gemeenten additionele taken kunnen afnemen. VTD is benoemd als een additionele taak van GGD Drenthe.

VTD en de uitvoering van werkzaamheden worden deels bekostigd uit de Decentralisatie Uitkering Vrouwen Opvang (DUVO) via centrumgemeente Emmen en deels uit gemeentelijke bijdragen van de afzonderlijke Drentse gemeenten. Deze laatste bijdragen worden gefinancierd uit de middelen die gemeenten via het gemeentefonds ontvangen voor Jeugdzorg en WMO.

De DUVO is niet toereikend voor deze extra lasten. De extra uitgaven moeten naar rato door de Drentse gemeenten worden gefinancierd. Voor Emmen komt het neer op een bedrag van € 200.000 per jaar voor de periode 2024 t/m 2027.

VRD

De VRD voert haar taken uit op grond van de Wet veiligheidsregio's. Dit doet zij doelmatig en kostenbewust. De begroting 2024 verschilt taakinhoudelijk niet veel van de begroting van 2023, de basis van het werk ligt namelijk vast. Jaarlijks zijn er accentverschuivingen van ontwikkelingen die aandacht krijgen. Zo is dat in 2024:

- brede focus op 'natuurbrandbeheersing';
- duurzaamheidsbeleid;
- aansluiting op de landelijke ontwikkelingen voor informatievoorziening;
- veranderend vakmanschap op de Meldkamer Noord-Nederland;
- verbeterde afstemming en samenwerking tussen Rijk en veiligheidsregio;
- uniformering van het kwaliteitsniveau van bevolkingszorg en regie op crisiscommunicatie;
- oplossen van de vakbekwaamheidskloof bij de brandweer;
- uitvoering van het programma brandweertzorg: versnelde invoering van 'Ondersteuning op afstand', en
- bevordering duurzame inzetbaarheid van brandweervrijwilligers.

Loon- en prijsstijging

Voor het opstellen van de begroting heeft de VRD de afspraken gevolgd zoals opgenomen in de Drentse nota "Samen werken voor Drenthe". Op basis van deze afspraken bedraagt de compensatie voor gestegen lonen en prijzen in de begroting 2024 voor de VRD ongeveer 2,5 miljoen euro en zal volledig ten laste komen van de deelnemende gemeenten. Weliswaar gaat het hier om een fors bedrag, maar de feitelijke stijging van lonen en prijzen is ook bij de VRD daadwerkelijk van deze orde van grootte.

Er is door het bestuur van de VRD kritisch gekeken of deze uitzetting geheel of gedeeltelijk binnen de bestaande begroting van de VRD op te vangen valt. Daarbij is in overweging genomen dat de deelnemende gemeenten van het rijk de middelen ontvangen om de compensatie voor loon- en prijsstijging mogelijk te maken. De VRD heeft geen additionele taken en opvangen binnen de begroting zou betekenen dat in de huidige taken van met name de brandweer geschrapt zou moeten worden. Het bestuur heeft ervoor gekozen voor de begroting 2024 geen taakstelling toe te passen.

Risico's vakbekwaamheid brandweervrijwilligers

Om ervoor te zorgen dat brandweervrijwilligers veilig kunnen blijven werken is een kwaliteitsimpuls nodig. Hiervoor zijn extra financiële middelen noodzakelijk.

Brandweermensen moeten worden bijgeschoold in de nieuwe basisprincipes voor brandbestrijding. Deze zijn ontwikkeld op basis van de lessen die zijn geleerd uit het ongeval bij De Punt. Deze nieuwe inzetmethodiek zorgt voor veiligheid van ons personeel. Indien de bijscholing niet wordt gegeven, lopen we extra risico's in de veiligheid van ons brandweerpersoneel en hun optreden. Om logistieke redenen wordt ingezet op een periode van twee jaar.

De kosten van voorgestelde scholing bedragen € 1.250,- per brandweermens. We hebben 800 brandweermensen in de regio, hetgeen neerkomt op een totale besteding van € 1.000.000,- voor de jaren 2024 en 2025.

Inhaalslag vaccinaties voor veilig optreden

In het kader van veilig brandweeroptreden is bij een recente (RI&E) geconcludeerd dat de VRD brandweermedewerkers vaccinaties moet aanbieden voor risico's waar zij aan worden blootgesteld. Daar werden tot dusver achteraf hygiëne- en zorgmaatregelen op getroffen. Dat blijkt niet voldoende volgens wettelijke kaders. Daarom moet een inhaalslag worden gemaakt om brandweermensen vaccinaties aan te bieden. Dat vraagt om een incidentele financiële impuls in 2024 van € 100.000,-.

Transparante organisatie

De VRD is vanzelfsprekend een open en transparante organisatie. Als we kijken naar de afgelopen crises is veel transparantie gevraagd van de VRD. Het doen en laten van de VRD heeft onder een vergrootglas gelegen en dat werkt door in werkwijzen. Bijvoorbeeld in de wijze van communiceren, informatie delen en contact onderhouden. Deze investering kost extra inzet. De kosten hiervan voor de VRD worden geraamd op € 40.000,- structureel.

Ontwikkeling kapitaallasten

Op basis van het bestuursbesluit van 23 maart 2016, waarbij destijds de investeringsruimte (€ 850.000,-) is ingezet voor dekking van gestegen lonen en prijzen, worden de gemeentelijke bijdragen vanaf 2019 jaarlijks verhoogd met € 60.000,- voor de toenemende kapitaallasten. Op basis van het eerdergenoemde bedrag zou de verhoging doorlopen tot 2033.

RUD Drenthe

De begrotingswijziging 2023 en de begroting 2024 zijn in lijn met de ontwikkelingen die in 2022 in gang zijn gezet. Die lijn wordt echter beïnvloed door de krappe arbeidsmarkt, de verschuiving van de invoeringsdatum van de Omgevingswet, de inflatie en het ziekteverzuim.

De ambitie om het energietoezicht en het asbesttoezicht op een voldoende niveau te brengen worden verdeeld over 2023 en 2024. In de begrotingswijziging wordt tevens het jaarprogramma 2023 verwerkt. In dit jaarprogramma 2023 is al voorzien meerwerk vooraf inzichtelijk gemaakt in plaats dat dit achteraf in rekening wordt gebracht. In de begrotingswijziging is rekening gehouden met een bijgestelde verlaagde productienorm i.v.m. het inwerken van nieuw personeel en een hoger, realistische ziekteverzuimpercentage van 9%. Verder is een post van €400.000 opgevoerd die wel was voorzien bij de activiteiten en lasten maar abusievelijk niet was opgevoerd bij de bijdragen. De acties betreffen het omzetten van het "inrichtingenbestand" naar "milieubelastende activiteiten", wat nodig is door de komst van de Omgevingswet.

De ontwerpbegroting 2024 is gebaseerd op de begroting en begrotingswijziging 2023. In financieel opzicht wordt de begroting bepaald door het afmaken van het eerder overeengekomen groeimodel (milieutoezicht, energietoezicht, asbest) ; de inwerkingtreding van de Omgevingswet (hiervoor is een uitzetting van de begroting met 7% gehanteerd); de indexering en een beperkte ophoging van de productiviteitsnorm. De veranderingen die de Omgevingswet teweeg brengt voor bodemtaken van gemeentes is voor Emmen minder relevant omdat Emmen al bevoegd gezag is obv. de Wet bodembescherming.

EMCO

EMCO heeft een begrotingswijziging ingediend voor 2023 en een kaderstellende begroting voor 2024. Vanwege de grote onzekerheid is de begroting 2024 die nu voorligt voorzichtig en beleidsarm. Deze begroting laat evenals de bijgestelde begroting 2023, een groter tekort zien dan waar vorig jaar rekening mee werd gehouden.

De oorlog in Oekraïne had al grote gevolgen voor de prijzen van energie, brandstof en levensmiddelen. Maar daarnaast is er ook veel onzekerheid voor het bedrijf: hoge kosten, loonsverhogingen, toekomst van de economie, hogere prijzen en onzeker werkaanbod.

Door met name de hoge inflatie als gevolg van de hoge energieprijzen en stijgende lonen komen de kosten hoger uit. Deze kostenstijgingen kunnen niet in het geheel gedekt worden door de prijsverhoging die aan afnemers van de diensten van Emco extra in rekening wordt gebracht. Extra kosten zijn ook gemoeid met het huren van een nieuwe locatie om de arbeidsmatige dagbesteding (Menssupport) een plek te geven.

De resterende kostenstijgingen komen voort uit hogere prijzen als gevolg van de inflatie.

Bovenstaande betekent dat het gemeentelijke aandeel in het tekort van EMCO met +/- € 328.000 dient te worden verhoogd.

AT7:

Gemeente Emmen ziet in toenemende mate meer resultaat uit de samenwerking tussen EMCO en Menso NV ontstaan, welke samen AT7 vormen. De samenwerking met Actief voor Werk in Coevorden en Stichting Sociale teams in Borger-Odoorn krijgt steeds beter vorm. Het banenplan in Emmen wordt verder uitgebreid, met Menssupport wordt vorm gegeven aan arbeidsmatige dagbesteding en middels NetWerk Emmen wordt het verzamelen van zwerfafval de basis van nieuwe banen voor de groep werkzoekenden die tussen wal en schip van de Participatiewet lijkt te vallen.

We zien ook dat de toegezegde extra beschut werken banen ook in 2023 nog niet toegekend zijn aan de gemeenten. Gevolg is dat, ondanks de extra banen die door ons gefinancierd zijn, de wachtlijst beschut werk nog steeds aanzienlijk is.

2.2 De jaarrekeningen en jaarverslagen worden enkel ter kennisname aangeboden aan de raad.

In de Wet gemeenschappelijke regelingen wordt niet uitgegaan van een zienswijze en worden de jaarrekeningen en jaarverslagen 2021 ter kennisname aangeboden aan de raad.

3.1 Het is van belang dat onze begroting aansluit op de actuele cijfers vanuit de verbonden partijen.

Bij de voorliggende jaarrekeningen 2022 en begrotingen 2024 van een aantal partijen is sprake van financieel (meerjarige) consequenties.

Dit is reeds overeenkomstig verwerkt in de Kadernota 2024 en zal tevens worden betrokken bij Berap II 2023.

4. Kanttekeningen

1.1 De kosten voor de invoering van de Omgevingswet zijn nog niet duidelijk.

De kosteneffecten voor de RUD van de invoering van de Omgevingswet, zijn nog niet scherp te definiëren. Of de RUD voor extra taken die de benodigde mensen weet aan te trekken is een tweede onzekerheid. Bovendien nemen de inkomsten vanuit het Rijk af. Derhalve wordt als zienswijze opgenomen om niet in te stemmen met de begroting 2024 op het punt van de extra bijdrage van 7% voor 2024 voor de invoering van de Omgevingswet. Hierbij wordt voorts vermeld dat wij tijdig willen worden geïnformeerd over afwijkingen in de begroting en dat de kosten voor de invoering van de Omgevingswet in eerste instantie dienen te worden opgevangen binnen het beschikbare budget dat in de begroting 2024 is verruimd.

1.2 Het in de begrotingswijziging 2013 van de RUD gehanteerde ziekteverzuimpercentage van 9% is te hoog.

Het in de begrotingswijziging 2023 opgenomen ziekteverzuimpercentage van 9% is te hoog en getuigt van te weinig ambitie. Derhalve wordt als zienswijze opgenomen dat dit percentage dient te worden bijgesteld naar een percentage van 7%. Dit percentage sluit beter aan bij de dalende lijn van het ziekteverzuim binnen de RUD in de afgelopen periode.

1.2 Er is enige zorg is met betrekking tot de extra kosten in 2026.

Er is enige zorg is met betrekking tot de extra kosten in 2026 in verband met het feit dat op basis van de huidige informatie in 2026 voor alle gemeenten een fors ravijn/tekort zal ontstaan. Hierbij is het de vraag of wij die extra kosten dan kunnen dragen. Derhalve wordt als zienswijze in de brieven gericht aan de gemeenschappelijke regelingen die voorzien zijn van een meerjarenprognose (Recreatieschap Drenthe, VRD, GGD, EMCO en RUD Drenthe) opgenomen dat wij akkoord gaan met de jaarschijf 2024 en kennis hebben genomen van de jaarschijven 2025, 2026 en 2027.

5. Financiën

Publiek vervoer:

Jaarrekening 2022

Publiek Vervoer heeft over 2022 een positief resultaat behaald van € 264.733. Het positieve resultaat wordt voornamelijk veroorzaakt door de verloop van personeel. Het resultaat wordt toegevoegd aan de reserves van Publiek Vervoer. Bij de jaarrekening 2021 is afgesproken dat er een reserve wordt opgebouwd voor de aanbestedingskosten voor de nieuwe vervoerscontracten. Ook zal de reserve worden aangesproken om het verloop in personeel op te vangen.

Het jaar 2022 stond net als 2020 en 2021 nog grotendeels in het teken van de corona pandemie. Publiek Vervoer heeft een belangrijke rol gehad in de instandhouding van het vervoerslandschap voor het collectief vervoer. Samen met vervoerders, gemeenten en Publiek Vervoer zijn oplossingen gezocht om ook in de toekomst continuïteit in dienstverlening te kunnen bieden. Hoewel het vervoersvolume lager dan voor 2020 is er na het voorjaar van 2022 geen lockdown meer geweest. Gemaakte afspraken met vervoerders over fluctuatietarieven zullen worden geëvalueerd.

Begroting 2024

De bijdrage in 2024 zoals opgenomen in de begroting van Publiek Vervoer bedraagt € 88.989. De verhoging ten opzichte van 2023 is toe te schrijven aan de jaarlijkse indexatie. Deze bijdrage is opgenomen in de Emmense begroting.

In 2024 zal Publiek zich verder richten op de aanbesteding van de vervoerscontracten die in juli 2026 aflopen en het proces 'stip op de horizon 2030' over de toekomst van het openbaar en collectief vervoer in onze regio.

Recreatieschap Drenthe

Jaarrekening 2022

Het boekjaar 2022 wordt afgesloten met een resultaat van € 11.267. Het resultaat van € 11.267 wordt ten gunste gebracht aan de algemene reserve van het Recreatieschap Drenthe. De jaarlijkse bijdrage van gemeenten bestaat uit een bijdrage voor de exploitatiekosten en een bijdrage voor het fonds Recreatie en Toerisme. De bijdrage voor het fonds is een afgeleide van de jaarlijks geïnde toeristenbelasting.

Begroting 2024

Uitgaande van de huidige taken van het Recreatieschap Drenthe hoeven er (behalve voor het opvangen van loon- en prijsontwikkelingen en een stijging in de bedrijfsvoeringskosten) voor 2024 geen extra financiële middelen beschikbaar te worden gesteld. In 2023 bedraagt de Emmense bijdrage in de begroting van het Recreatieschap € 176.385. De voorgestelde bijdrage van de gemeente Emmen in de ontwerp-begroting 2024 van het Recreatieschap is € 195.905. In de gemeentelijke begroting is voor het begrotingsjaar 2024 € 181.000 geraamd. De bijdrage ad € 195.905 is hoger dan de dekking in onze begroting. De indexatie en stijging in de bedrijfsvoeringskosten van het Recreatieschap wordt voor zowel het jaar 2024 als volgende jaren betrokken bij de Kadernota 2024.

	2024	2025	2026	2027
Begroting Recr.schap Drenthe bijdrage Emmen incl uitzett lasten	195.905	203.615	211.131	217.970
Begroting gem Emmen Recr Drenthe	181.000	185.000	189.000	193.000
Wijziging begroting in kadernota 2024	-14.905	-18.615	-22.131	-24.970

GGD Drenthe

Jaarrekening 2022

Het boekjaar 2022 is afgesloten met een positief resultaat van € 617.821. Dit bedrag is hoger dan voorgaande jaren. De jaarstukken gaan vergezeld van een goedkeurende accountantsverklaring. Het positieve resultaat is het gevolg van een aantal meevallers binnen de verschillende programma's.

Uit de jaarrekening blijkt dat de GGD boven het afgesproken plafond zit van de risicoreserve.

Begrotingswijziging 2023

Na de begrotingswijziging 2023 wordt de bijdrage van Emmen aan de GGD geraamd op € 4.670.607. Daarmee overschrijdt deze onze begrotingsruimte van € 4.373.939. Na vaststelling van de begrotingswijziging door het AB van de GGD wordt deze meegenomen in Berap-2 van dit jaar.

Begroting 2024

De bijdrage 2024 past niet binnen onze begroting. Het gaat hierbij om een tekort van € 325.125 in 2024. Dit loopt op tot € 614.754 in 2027. Deze bedragen zijn opgenomen in de kadernota 2024.

	2024	2025	2026	2027
Begroting GGD bijdrage Emmen incl uitzett lasten	4.643.064	4.856.645	5.050.910	5.227.693
Begroting gem Emmen GGD	4.317.939	4.467.939	4.612.939	4.612.939
Wijziging begroting in kadernota 2024	-325.125	-388.706	-437.971	-614.754

Zoals afgesproken in de VDG-notitie "Samenwerken voor Drenthe" heeft de GGD de algemene reserve teruggebracht van 5% naar 2,5% van de lasten over 2023. Dit betekent dat er een bedrag teruggaat naar de Drentse gemeenten. Dit wordt berekend op basis van de deelnemersbijdrage. Het bedrag voor Emmen wordt bekend na de vaststelling van de jaarstukken 2022 GGD Drenthe in juni 2023.

VRD

Jaarrekening 2022

De jaarrekening 2022 is afgesloten met een negatief resultaat van € 355.263,-. In de tussentijdse rapportages is hiervan reeds melding gedaan. Het gaat onder meer om de hogere kosten voor de invoering van de Omgevingswet, hogere brandstofkosten als gevolg van een toename van incidenten en hogere kosten voor het opleiden en oefenen van de brandweervrijwilligers. Daar staat een voordeel tegenover van verkregen middelen voor informatieveiligheid die nog niet konden worden uitgegeven in 2022.

In juli 2022 zijn middelen verkregen voor het Verbeterplan informatieveiligheid. Er is besloten om de overgebleven middelen van € 185.000 toe te voegen aan de reserve 'Versterking begroting 2023 VRD'. Deze middelen worden in 2023 uitgegeven.

De VRD heeft in 2022 meer kosten gemaakt dan begroot. Een totaalbedrag van € 355.263,- wordt in rekening gebracht bij de gemeenten.

De reserve 'Versterking begroting 2023 VRD' van € 288.983,- wordt conform besluit van het bestuur terugbetaald. Dit wordt verrekend met het bedrag dat gemeenten aan de VRD moeten betalen. Per saldo blijft er nog een bedrag van € 66.280,- over, dat in rekening wordt gebracht bij de gemeenten.

Begroting 2024

De uitzetting van de totale lasten van VRD voor de hierboven in punt 3 beschreven onderdelen bedraagt in 2024 het volgende:

– Loon- en prijsontwikkeling:	€ 2.500.000
– Impuls vakbekwaamheid brandweezorg	€ 500.000
– Inhaalslag vaccinaties obv RI&E	€ 100.000
– Voldoen aan Wet open overheid	€ 40.000.
– Ontwikkeling kapitaallasten:	€ 60.000

Voor deze stijging van de lasten zijn financiële middelen nodig. De deelnemende gemeenten wordt verzocht de uitzetting van deze lasten bij de begroting 2024 ter beschikking te stellen. De gemeente Emmen draagt voor 20,84% bij aan de uitzetting van de lasten van de VRD. Dit brengt een toename van de gemeentelijke bijdrage met zich mee van €532.462 in 2024. De bijdrage 2024 past niet binnen onze begroting. Het gaat hierbij om een tekort van €348.114 in 2024. In 2026 en 2027 vlakt dit tekort af. Deze

bedragen zijn opgenomen in de kadernota 2024.

Onderstaand schema maakt de gemeentelijke bijdrage inzichtelijk:

		2024	2025	2026	2027
Begroting VRD bijdrage Emmen incl uitzett lasten (regulier)		6.125.441	6.389.928	6.496.859	6.714.922
Begroting VRD bijdrage Emmen(plus indexering) 24 uur		1.720.385	1.791.436	1.848.404	1.907.183
	totaal	7.845.826	8.181.364	8.345.263	8.622.105
Begroting gem Emmen VRD		7.497.712	7.759.712	8.155.712	8.297.712
Wijziging begroting in kadernota 2024		-348.114	-421.652	-189.551	-324.393

RUD Drenthe

Jaarrekening 2022

De RUD jaarrekening sluit af met een tekort van €179.000. Dit is een afwijking van ca. 1% op de begroting. Vanwege verschillen in de belevering aan de deelnemers krijgt Emmen een restitutie van €3.555. Achter deze bedragen gaat schuil dat de RUD te maken heeft met forse uitdagingen. Terwijl er sprake is van een groeiscenario, kost het moeite om voldoende mensen te vinden. De RUD had in 2022 fors hogere personeelslasten door hoge kosten voor inhuur (grofweg 25% ingehuurd personeel) Het inwerken van nieuw personeel is een relevante post en het ziekteverzuim was weer opgelopen. Met name de beoogde inzet op milieutoezicht en energietoezicht bleef achter bij de planningen.

Begrotingswijziging 2023

Na de begrotingswijziging 2023 wordt de bijdrage van Emmen aan de RUD geraamd op € 3.758.427 Daarmee overschrijdt deze onze begrotingsruimte van € 3.574.210. Na vaststelling van de begrotingswijziging door het AB van de RUD wordt deze meegenomen in Berap-2 van dit jaar.

Begroting 2024

Eind 2021 is een meer realistisch kental voor de producten DM (Drentse Maat) ontwikkeld, gebaseerd op de uitgevoerde benchmark met collega omgevingsdiensten. In december 2021 is besloten de eerste fase budgetneutraal door te voeren in het Jaarprogramma 2022. Tegelijkertijd is besloten tot een groeimodel voor de deelnemers voor 2023, 2024 en uitloop 2025 zodat de RUD Drenthe over dezelfde hoeveelheid uren kan beschikken als andere omgevingsdiensten met een vergelijkbare omvang en opgave. Het verwachte restant 2023 (Het deel van het groeiscenario wat in 2023 niet wordt gerealiseerd vanwege de uitdagende arbeidsmarkt en wat doorschuift naar 2024) en de groeimodeluren voor RGT (Risico Gestuurd Toezicht) en Energie 2024 zijn opgenomen in de begroting voor 2024.

De extra inzet voor BOA taken en Luchtadvies zijn structureel in de begroting opgenomen en deze wordt net als in de afgelopen jaren achteraf verrekend op basis van gerealiseerde inzet.

Om een stagnatie in de uitvoering van werkzaamheden en een onwenselijke toename van werkdruk te voorkomen door de consequenties invoering van de Omgevingswet is in de begroting 7% (ca. 1.6 milj en ca. 12 fte) opgenomen. Voor Emmen resulteert dit in een verhoging van onze bijdrage met € 297.000. Ten aanzien van deze kosten hebben wij een zienswijze geformuleerd, zoals verwoord in kanttekening 1.1 van dit advies.

Voor 2024 voorziet de RUD begroting een deelnemersbijdrage van € 4.313.000 Hierin is evenwel nog geen rekening gehouden met specifieke projecten voor Emmen en kosten die op nacalculatie worden verrekend. Deze taken vallen niet onder de producten DM (Drentse Maat) en maken derhalve geen onderdeel uit van het groeiscenario. Deze kosten ramen we op €211.295. Het totaal van € 4.524.295 overschrijdt de gemeentelijke begrotingsruimte van € 3.644.210 . E.e.a. wordt meegenomen in de kadernota voor de begroting 2024.

	2024	2025	2026	2027
Huidige bijdrage Emmen RUD	3.591.750	4.016.000	4.209.000	4.405.000
verhoging pers lasten en prijscompensatie	164.000	210.000	169.000	139.000
verhoging bedrijfsvoeringskosten (incl omgwet en aanpassen jaarprog)	557.250	-17.000	27.000	22.000
aanpassing kosten omgevingswet nav zienswijze *	-297.000	0	0	0
project uren en nacalc. Boa taken en geurspec. Emmen	211.295	211.295	211.295	211.295
Begroting RUD bijdrage Emmen incl uitzett lasten	4.227.295	4.420.295	4.616.295	4.777.295
Begroting gem Emmen RUD	3.644.210	3.689.210	3.759.210	3.909.210
Wijziging begroting in kadernota 2024	-583.085	-731.085	-857.085	-868.085

* Voor de Begroting 2024 RUD is een zienswijze opgenomen ten aanzien van de kosten van de invoering van de Omgevingswet. De bijdrage voor Emmen voor dit onderdeel ad. € 297.000 zijn hier gecorrigeerd. Dit brengt nog wel een onzekerheid met zich mee, omdat het Algemeen Bestuur hier n.a.v. de ingediende zienswijzen nog een besluit over moet nemen. Voorts is er een risico aanwezig, omdat er wel kosten zullen zijn verbonden aan de invoering van de Omgevingswet.

EMCO

Jaarrekening 2022

In 2022 hebben EMCO en Menso NV besloten om arbeidsmatige dagbesteding vorm te geven: Menssupport. Hiermee wordt toegewerkt naar een sluitende keten van arbeidsmatige dagbesteding - Beschut Werk - baanafsprakenbanen – regulier werk waarbinnen naadloos op- en afstromen mogelijk is. In 2022 is dat door EMCO en Menso NV vormgegeven door op een voormalige groenvestiging mensen uit te nodigen en samen met hen de nodige activiteiten te ontwikkelen. Dit bleek zo succesvol dat eind vorig jaar samen besloten werd een groter gebouw te gaan huren om meer mensen de ontwikkeling te kunnen bieden die ze wensen.

Een gezamenlijk banenplan van EMCO-groep en Menso NV heeft ervoor gezorgd dat 120 werkzoekenden (in 2021 waren dat 80) via een tijdelijke baan bij EMCO-groep voorbereid en zo mogelijk doorbemiddeld werden naar regulier werk. Van baan naar baan blijkt succesvoller dan van een uitkering naar een baan. Wat opvalt is dat in toenemende mate een deel van de werknemers de stap naar een baan niet kan maken maar wel degelijk van toegevoegde waarde is voor de werkzaamheden die in de samenleving uitgevoerd moeten worden. Met name voor die laatste groep is het project Netwerk Emmen gestart. Samen met ondernemers, de gemeente Emmen, woningbouwverenigingen, Menso, EMCO-groep en Start Foundation werden gelden vrijgemaakt om een team van 10 werkzoekenden een baan te geven en verantwoordelijk te maken voor het schoonhouden van bedrijventerreinen en grote delen van de gemeente Emmen.

In 2022 heeft de EMCO-groep duurzame aanpassingen aan het gebouw verricht. Maatregelen op het gebied van energiebesparing, gebruik van warmtepompen, het stap voor stap overgaan naar elektrisch vervoer en gereedschappen is inmiddels beleid en werd als gevolg van de grote prijsstijgingen geïntensiveerd. Aandacht voor duurzame inzetbaarheid van de medewerkers nam ook toe in 2022: het bevorderen van een goede gezondheid voor onze medewerkers middels het verstrekken van gezonde en betaalbare voeding in de restaurants en het aanbieden van cursussen hoorde hierbij.

Net als tijdens de coronajaren blijkt de EMCO ook de onrust en onzekerheid goed aan te kunnen en is er in 2022 weer een positief resultaat ten opzichte van de vastgestelde begroting behaald van € 2.364.000,- en blijkt het uiteindelijke tekort € 1.291.000,- te bedragen. Hogere opbrengsten en lagere kosten gekoppeld aan een beter subsidieresultaat dan we verwachtten, zorgden voor deze betere cijfers. De voorlopige uitkomst van de jaarrekening 2022 is een voordeel van circa € 2,3 miljoen (begroot was een tekort van € 3,6 miljoen, de uitkomst is een tekort van circa € 1,3 miljoen). Dit geeft in onze jaarrekening 2022 nog een voordeel van circa € 0,6 miljoen (bovenop wat eerder is gerapporteerd).

Begrotingswijziging 2023

De begroting wordt neerwaarts bijgesteld met +/- € 397.000. Dit heeft een aantal oorzaken:

- toename energiekosten ad +/- € 840.000 en toename brandstofkosten ad +/- € 70.000
- de loonsverhoging ambtelijk personeel is ingeschat op 7% (was eerder 2% meegenomen)
- de ambtelijke formatie is uitgebreid met 10 fte (betreft vervanging van o.a. voormannen met een WSW indicatie die niet intern zijn te vervangen), geeft ook 4 fte minder inhuur
- toename rijksmiddelen met +/- € 800.000.

De dekking van het nadeel over 2023 vindt plaats uit de reserve calamiteitenfonds.

Begroting 2024

Bovengenoemde effecten voor 2023 zijn allemaal structureel doorgetrokken en daarmee is de meerjarenbegroting geactualiseerd. In kaderstellende begroting 2024 is vanwege het grote aantal onzekere factoren met voorzichtigheid geraamd. Risico's die zich kunnen voordoen zijn bijvoorbeeld het wegvallen van gemeentelijke opdrachten, grote veranderingen in de landelijke subsidie SW en beschut werken. EMCO beschikt niet over een weerstandsvermogen waardoor bij het voordoen van deze risico's de deelnemende gemeenten hierin een bijdrage moeten leveren. Het verleden heeft aangetoond dat EMCO in staat is geweest om kleine en middelgrote negatieve afwijkingen in de begroting zelf op te vangen. In een boekjaar zijn er namelijk vaak ook positieve afwijkingen.

De deelnemende gemeenten moeten de komende jaren meer gaan bijdragen dan eerder gedacht. Het effect is als volgt:

	2023	2024	2025	2026	2027
A. Begrote bijdrage	-2.948	-2.668	-2.007	-1.621	-1.621
B. Begrote taakstelling	392	385	0	0	0
C. Actuele begroting	-3.276	-3.462	-2.869	-2.058	-1.264
Verschil (A. - C.)	-328	-794	-862	-437	357

De toename van het tekort van 2024 op 2023 komt doordat in 2023 de extra ambtelijke formatie in 2023 voor een deel is verwerkt en in 2024 voor het gehele jaar. Deze effecten moeten worden betrokken bij de kadernota 2024. De nadelen van de jaren 2024 tot en met 2026 worden opgevangen met de centrale stelpost loon/prijsstijging uit de september circulaire 2022.

Op basis van de nu bekende gegevens zal het tekort op het subsidieresultaat gaan afnemen en het gerealiseerd resultaat van EMCO verbeteren. Uit de meerjarenbegroting blijkt dat de tekorten de komende jaren zullen verminderen.

6. Uitvoering

De gemeenschappelijke regelingen worden op de hoogte worden gebracht van de zienswijze van de raad. Na behandeling van de begrotingen 2024, respectievelijk begrotingswijziging 2023 in de raad worden de brieven verstuurd.

Een concept-besluit is bijgevoegd.

Emmen, 16 mei 2023,

Burgemeester en wethouders van Emmen,

de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

M. Plantinga-Leenders

H.F. van Oosterhout

Jaar Zaaknummer

2023 152218-2023

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Emmen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 16 mei 2023;

besluit:

1. De begrotingen 2024 van de gemeenschappelijke regelingen VRD, GGD, EMCO, RUD Drenthe, Publiek Vervoer en Recreatieschap Drenthe, voor wat betreft de jaarschijf 2024, en de begrotingswijzigingen 2023 van de gemeenschappelijke regelingen GGD Drenthe, EMCO en RUD Drenthe van een positief advies te voorzien, met uitzondering van de in de begroting 2024 van de RUD opgenomen extra bijdrage van 7% voor 2024 voor de invoering van de Omgevingswet en het gehanteerde ziekteverzuimpercentage van 9% in de begrotingswijziging 2023 van de RUD;
2. Kennis te nemen van de jaarrekeningen 2022 van de gemeenschappelijke regelingen VRD, GGD, EMCO, RUD Drenthe, Publiek Vervoer en het Recreatieschap Drenthe.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 29 juni 2023

de wnd griffier,

de voorzitter,

S. Engelen

H.F. van Oosterhout